

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Error!

Reference source not found.

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО НА “ЗЛИНСАТ”, СПОЛ. С Р.О. срещу БЪЛГАРИЯ

(Жалба №. 57785/00)

РЕШЕНИЕ

(справедливо обезщетение)

СТРАСБУРГ

10 януари 2008 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

10/04/2008

Това решение става окончателно при обстоятелствата, изложени в член 44 § 2 на Конвенцията. То може да бъде предмет на редактиране.

По делото на “Злинсат”, спол. с р.о. срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), в заседанието си като Камара, в състав:

Пеер Лоренцен, *Председател*,

Снежана Ботушарова,

Карел Юунгвиерт,

Володимир Х. Буткевич,

Маргарита Цаца Николовска,

Райт Мауристе,

Ренате Йегер, *съдии*,

и Клаудия Вестердийк, *Съдебен секретар на отдела*,

След обсъждане на 4 декември 2007 г.,

Постановява следното решение, прието на тази дата:

ПРОЦЕДУРА

1. Делото е образувано по жалба (№ 57785/00) срещу Република България, подадена пред съда, на основание член 34 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (“Конвенцията”) от “Злинсат”, спол. с р.о., компания с ограничена отговорност, регистрирана по чешкото законодателство, с адрес на регистрация във Фриштак, Долни Вес, Чешката република (“компанията - тъжител”), на 14 декември 1999 г.

2. В съдебното решение, постановено на 15 юни 2006 г. (“основното решение”), Съдът постанови, че има нарушение на член 6 § 1 на Конвенцията и член 1 на Протокол №. 1 на Конвенцията. По точно, Съдът сче, че невъзможността на компанията – тъжител да оспори пред съд прокурорски решения, налагащи прекратяване изпълнението на приватизационен договор, по който тя е страна и отстраняването ѝ от закупения от нея хотел е нарушение на член 6 § 1 на Конвенцията. Съдът също сче, че намесата в собствеността на компанията не е била законна, тъй като не е била осигурена минимална правна защита, на която имат право отделни лица и юридически субекти според правовия ред на демократичното общество, в нарушение на член 1 на Протокол №. 1 (“Злинсат”, спол. с р.о. срещу България, №. 57785/00, от 15 юни 2006 г.).

3. Съгласно член 41 на Конвенцията, компанията – тъжител е предявявала иски за различни суми за справедливо обезщетение.

4. Тъй като въпросът за приложението на член 41 на Конвенцията не даваше готовност за произнасяне на решение по отношение на материалната щета, както и някои разходи, Съдът отложи становището си по тези въпроси и покани ответното правителство и компанията – тъжител да представят, в рамките на шест месеца, своите писмени становища по проблема, по точно, да уведомят

Съда да възможно постигане на споразумение от тяхна страна (*ibid.*, §§ 106 и 110, и точка 6 на резолютивните разпоредби).

5. На 12 март 2007 г., ответното правителство, представи своя коментар по исканията на компанията - тъжител за справедливо обезщетение, оповестен преди произнасянето на главното съдебно решение. На 20 март и 9 юни 2007 г., компанията - тъжител подаде актуализиран иск за справедливо обезщетение. Ответното правителство не представи своя отговор.

ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

6. Член 41 на Конвенцията постановява:

“Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея, или ако вътрешното законодателство на въпросната държава, която я е подписала, допуска само частично обезщетение, то Съдът, ако е необходимо, ще постанови справедливо обезщетяване за засегнатата страна.”

А. Щети

1. Нови обстоятелства по делото

7. В началото на 2001 г., след неуспешни преговори с компанията – тъжител, Софийската община заведе граждански иск срещу нея, за изплащане на щети плюс лихва за твърдяното нарушение на изпълнението на задълженията ѝ по приватизационния договор (виж параграф 7 на основното решение). Общината твърди, че компанията не е успяла да спази задълженията си да направи ремонтите и подобренията в сградата на приватизирания хотел, да създаде там четиридесет и пет работни места, да запази дейността на хотела до 10 май 2000 г., и да не прекратява работата му в продължение на повече от един месец.

8. С решение от 8 февруари 2002 г. Софийският градски съд е прекратил делото. Той е счел, че след отстраняването на компанията - тъжител от хотела, с решение на прокуратурата, хотелът е претърпял щети, които са попречили на нормалното му функциониране. Това става ясно от доклада на “Булгарконтрола” АД (виж параграф **Error! Reference source not found.** по-долу). Съдът продължава в становището си, че неизпълнението на ангажиментите на компанията – тъжител се дължи на *форсмажорни обстоятелства* – отстраняването ѝ от хотела по решение на правоприлагащите власти. Компанията обективно не е могла да спази договорните си задължения през периода, през който е била отстранена от обекта: от 6 октомври 1997 г. до 13 октомври 1999 г. За три годишния период за изпълнение на задълженията ѝ е била следователно санкционирана с още толкова дълъг период от време.

Невъзможността на компанията да извърши ремонтите и да започне експлоатацията на хотела скоро след възстановяването на собствеността не е довела до нарушение на договора, защото съгласно клауза 17(1) на договора, тази невъзможност е оправдана, поради “изключителни затруднения”. Щетите на хотела през двугодишния период, през който компанията - тъжител е била отстранена от него са точно в резултат на тези “изключителни затруднения”. Това, което има значение не е толкова паричното измерение на тази щета, но нейното естество и обем. Те са довели до невъзможността за функционирането на хотела, без извършване на големи ремонти, за които са били необходими много пари и време, а те все още са продължавали по времето на решението на съда.

1. По жалба на Софийската община, чрез решението си от 2 август 2002 г. Софийският апелативен съд е потвърдил решението на Софийския градски съд, с почти същия мотив.

2. Последващото обжалване от Софийска община по някои точки от закона е било отменено от Върховния касационен съд с неговото окончателно решение от 21 ноември 2003 г. Съдът е потвърдил изцяло мотивите на съдилищата от по-ниска инстанция.

3. През 2005, Софийската община е завела ново дело срещу компанията - тъжител, обвинявайки я в нарушение на приватизационния договор. По времето на получаването на най-последната информация от страните по тази точка (март 2007 г.), делото все още е било висящо пред първоинстанционния съд.

2. Доклади на експерти

(а) Доклади, представени от компанията - тъжител

4. Компанията - тъжител представи два експертни доклада.

5. Първият, изготвен от “Булгарконтрола” АД, компания, специализирана, между другото, в оценки на щети, е удостоверение за оглед, описващо обема на щетата, нанесена на приватизирания хотел по времето, когато компанията - тъжител е възстановила собствеността си на 13 октомври 1999 г. Той показва, че на тази дата, представителите на “Булгарконтрола” АД са огледали помещенията, направили са снимки и са установили, че те са в много лошо състояние: повечето мебели, стопански инвентар и инсталации са били повредени или липсващи, хотелът е бил почти напълно негоден за експлоатация. Удостоверението описва подробна картина на всички липсващи и повредени вещи и ги остойностява. По експертна оценка, хотелът е понесъл загуби за 66,634.30 български лева (BGN) поради повреден или липсващ стопански инвентар и оборудване, 55,760 лева поради увредено или липсващо електрооборудване, 44,280 лева поради увредено или липсващо В и К оборудване, и 41,000 лева поради увредено или липсващо О и В оборудване. Към това експертите са добавили 51,426.50 лева за липсващи или повредени мебели и уреди, 8,742.90 лева за липсващи складови вещи, и 3,549.30 лева поради

липсващо ресторантско оборудване. Общата сума на загубите, по мнение на експертите, възлиза на 271,393 лева.

6. Вторият доклад е съставен от “Реконт” ЕООД, счетоводна фирма. Чрез него се цели да се установи обема на пропуснатата печалба от компанията – тъжител, в резултат на невъзможността да управлява хотела между 1 октомври 1997 г. и 31 август 2000 г. Според този доклад, тази сума възлиза на 4,994,508 лева.

7. За да стигнат до тази цифра, експертите изчисляват нереализираната печалба за 1997 г. (от 1 октомври), 1998, 1999 и 2000 г. (до 31 август). Тяхната оценка за всеки от тези периоди е базирана на разликата между приходите и разходите.

8. Вземанията представляват сумите от приходите от хотелските стаи и наема за ресторанта, бара и магазина, които се намират в сградата на хотела. Разходите са сумите, дължими за електричество, водоснабдяване, гориво за отопление, заплати, плащания на социални осигуровки, рекламна дейност и различни други пера.

9. Сумата на приходите от хотела е калкулирана чрез приемане на постоянни цени за всяка категория стаи (с едно легло, с две легла, с три легла и апартамент) за целия въпросен период (от 1 октомври 1997 to 31 август 2000 г.), и приемане на 60% ставка на заестост, отново за целия въпросен период. Тези цени са приети от експертите (36 лева за стая с едно легло, 40 лева и 60 лева за стая с две легла, 80 и 90 лева за стая с три легла, и 100 и 120 лева за апартаменти) и са средно по-високи от оценката на експертите на ответното правителство (виж параграф **Error! Reference source not found.** по-долу). Сумите са 221,904 лева за 1997, 1,798,866 лева за 1998, 1,798,866 лева за 1999, и ,202,530 лева за 2000 година.

10. Наемът за ресторанта, който се оценява на 5,000 лева месечно, би дал приход, възлизащ на 15,000 лева за 1997, 60,000 лева за 1998, 60,000 лева за 1999 и 40,000 лева за 2000 години. Наемът за бара и магазина са изчислени малко над 200 лева, които биха дали приход от 611 лева за 1997, 2,453 лева за 1998, 2,548 лева за 1999 и 1,875 лева за 2000 години.

11. Разходите са базирани на някои предположения за цените на комуналните услуги (електричество, водоснабдяване, гориво за отопление и други), както и плащанията на заплати и социални осигуровки. Последните са основани на следните нива на персонала: един управител (получава четирикратна минимална заплата), един помощник-управител (заплата равна на трикратната минимална заплата), един старши администратор (заплата два и половина пъти над минималната), три администратора (двукратна минимална заплата), шест души поддържащ персонал за 1997 година и девет за последващите години (със заплата един път и половина над минималната), един работник в пералнята (със заплата един път и половина над минималната), и един техник по отопление и електричество (с двукратна минимална заплата). Цифрите, които са получени в резултат са 18,645 лева за 1997, 65,514 лева за 1998, 72,665 лева за 1999 и 53,321 лева за 2000 година.

12. На тази база, експертите са оценили, че хотелът би дал печалба възлизаща на 218,870 лева за 1997, 1,1795,805 лева за 1998, 1,788,749 лева за 1999 и 1,191,084 лева за 2000, или общо 4,994,508 лева.

13. Освен това, експертите са оценили, че съоръжения на стойност 2,343.44 лева са изчезнали от хотела през периода, когато компанията - тъжител е била отстранена от хотела.

(б) Доклад, представен от ответното правителство

14. Ответното правителство представи доклад, съставен от консултантска фирма "Амрита" ООД. Докладът цели да установи нереализираната печалба на компанията – тъжител, поради невъзможността да експлоатира хотела в периода между 6 октомври 1997 г. и 13 октомври 1999 г. Според доклада, тази сума възлиза на 1,296,000 лева.

15. За да стигнат до тази цифра, експертите са се постарали да изчислят печалбата, която компанията - тъжител би извлякла за четирите години след отстраняването ѝ от хотела (2,313,713 лева) чрез изваждане от нея на печалбата за първите две години (1,018,024 лева), когато, по мнение на експертите, компанията е щяла да ремонтира хотела, както се изисква по приватизационния договор, и както е необходимо, като се отчита лошото състояние на хотела по времето на приватизирането му. Печалбата за четирите години и за първите две години е изчислена като от общата сума от месечния приход на хотела за месеците, през които той е трябвало да дава такъв приход, (при изчисляването на общата сума, експертите са отчислили месеците, през които, приходите, по тяхна преценка, биха били отрицателни).

16. Месечният приход е изчислен като разлика между приходите и разходите за даден месец. Приходите са сума от постъпленията от хотелските стаи, плюс наема от ресторанта, бара и магазина, които са разположени на територията на хотела, плюс два процента от тази сума, идващи от "други" източници. Месечните разходи са постоянни и променливи за поддръжката и дейността на хотела.

17. Постъпленията от хотелските стаи са изчислени чрез приемане на определени цени за стаите (35 лева за стая с едно легло, 49 лева и 52 за стая с две легла, 80 лева за стая с три легла, а 82 лева и 96 лева за апартаменти – като се казва, че са въз основа на цените в подобни хотели за съответния период; обаче, тези цени очевидно са същите като настоящите цени за стаи, с включен ДДС, както е видно от сайта на хотела за 4 декември 2007 г.), като се приема 40% заетост през първата година, 50% през втората година, 55% през третата година, и 65% през четвъртата година, и приемайки, че през първите шест месеца на първата година и през първите шест месеца на четвъртата година в хотела би имало ремонти, които биха намалили процента на заетостта с 60%. Тези оценки се основават на ставките на заетостта в подобни хотели в София.

18. За наема на ресторанта, бара и магазините в хотела е прието, че са равни на този, който е бил преди приватизацията през 1997г. (5,000 лева за ресторанта и 200 лева за бара и магазина).

19. Постоянните разходи (поддръжката на сградата, строителство и данък за битови отпадъци, заплати и социални осигуровки, електричество, отопление, телефон, асансьор и компютърна поддръжка) са изчислени като процент от брутните приходи и са оценени на 33,012 лева за месец. Променливите разходи варират, с минимум от 8,708 за месец 4 и максимум от 13,257 за месеците 26, 27, 29, 31, 33 и 34.

20. На тази база, експертите са изчислили, че компанията - тъжител е трябвало да постигне печалби през месеците 7-39 и 41-48, а без печалба остават месеците 1-6 и 40.

3. Претенциите на компанията - тъжител

21. Компанията - тъжител е предявила иск за 271,393 лева като компенсация за загубите (*damnum emergens*), които е претърпяла. Тя е стигнала до този резултат чрез добавяне на стойността на увреденото имущество и стопанския инвентар в хотела, както е изложено в доклада на "Булгарконтрола" АД.

22. Компанията - тъжител заявява, че "Булгарконтрола" АД е сертифицирана организация за контрол над стоки и оценка на щети. Тя се ползва с известност и авторитет с независимите си инспекции и нейните заключения имат доказателствена стойност. Фактът, че изготвеният от нея доклад не третира състоянието на хотела на 12 август 1997 г., дата, на която той за първи път е бил предаден на компанията - тъжител, е без значение, тъй като в документите, съставени по това време не се споменава за повреди на сградата. Това означава, че хотелът е бил предаден на компанията в добро и функционално състояние. Фактът, че през август 1997 г. хотелът е функционирал също е очевидно от условията на приватизационния договор, който задължава компанията да не прекъсва дейността на хотела, освен в случай на ремонт, но даже и тогава, за не повече от един месец. Компанията не е можела да извърши тези ремонти, тъй като е била отстранена от хотела на 6 октомври 1997 г. От друга страна, от снимките, направени от "Булгарконтрола" АД когато компанията - тъжител е влязла във владение на 13 октомври 1999 г., става ясно, че по това време, той е бил в много лошо състояние, с разграбен и повреден инвентар, разрушени съоръжения и повредена конструкция. Всички тези елементи са отчетени от "Булгарконтрола" АД, но не и от "Амрита" ООД. Находките на "Амрита" ООД също са под въпрос, понеже, за разлика от "Булгарконтрола" АД, тя не е разгледала редица документи, които са притежание на компанията - тъжител.

23. Компанията - тъжител се позовава на съдебните констатации по делото заведено срещу нея, от Софийската община и показва, че това е допълнително доказателство за наличието и обема на щетите в хотела. Тя също отбелязва, че докладът на "Булгарконтрола" АД е бил допуснат като свидетелство и проучен на всички съдебни нива при процедурите по разглеждането на делото. По нейно мнение, това означава, че заключенията на този доклад са точни и верни.

24. Компанията - тъжител допълнително предявява иск за 4,994,508 лева поради нереализирана печалба (*lucrum cessans*), в резултат на невъзможността си да експлоатира приватизирания хотел през периода от 1 октомври 1997 г. до 31

август 2000 г., която сума, е изчислена по оценка на наетата от нея експертна фирма – “Реконт” ООД. Тя твърди, че невъзможността ѝ да изпълни задълженията си по приватизационния договор навреме се дължи на отстраняването ѝ хотела; това е било установено и от националните съдилища, които са разглеждали делото за нарушение на приватизационния договор от нейна страна. Фактът, че е закупила хотела на ниска цена, няма отношение към оценката на размера на печалбата, която е можела да извлече от него. Следователно, постановяването на обезщетение, превишаващо закупната цена на хотела, не би могло да доведе до несправедливо обогатяване.

4. Становище на ответното правителство

25. Ответното правителство заявява, че претенциите на компанията – тъжител са недоказуеми и зле-аргументирани. Финансовото състояние на компанията не се е влошило след покупката на хотела, тъй като тя не е инвестирала никакви пари в него. Освен това, има признаци, че даже след връщането ѝ във владение на хотела, тя не се е придържала към спазване на задълженията си по приватизационния договор.

34. Отчетът, изготвен от “Амрита” ООД показва, че състоянието на хотела по времето на приватизацията е било много лошо. Това се вижда и от оценката, изготвена през приватизационната процедура. Фактът, че това не е записано в документите, когато хотелът първоначално е бил предаден на компанията – тъжител, нито е отбелязано по времето на нейното отстраняване, нито е взето в предвид от експертите от „Булгарконтрола” АД, наети от компанията – тъжител. По тази причина, оценката на „Булгарконтрола” АД не може да се счита за обективна.

35. По отношение на иска за загубени печалби, правителството оспорва, че компанията – тъжител не е доказала, че наистина е претърпяла такива загуби. Анализът на „Реконт” ЕООД не бил обективен и не трябвало да се взема под внимание. За да докаже, че наистина има загубени печалби, компанията трябвало не само да докаже каква би била ситуацията, ако не се е случило настъпилото събитие, но и че вече е била направила стъпки за реализирането на тези печалби. Като не е предоставила обективна оценка в това отношение, компанията – тъжител всъщност не е установила каузална връзка между нарушенията на Конвенцията и загубата на печалби. Още повече, фактът, че хотелът не е функционирал дълго време след прекратяване на нарушението, увеличава съмнението, дали компанията наистина е претърпяла загуба на приходи. Не е установено дали тя би изпълнила задълженията си по приватизационния договор добросъвестно и действително дали би реализирала печалба.

26. Накрая, правителството поставя голямо ударение върху факта, компанията - тъжител е закупила хотела за 425,000 щатски долара (USD), и че нейното задължение по приватизационния договор да инвестира 1,500,000 щатски долара било предмет на предстоящо съдебно дело в рамките на националната съдебна система. То оспорва, че, при тези обстоятелства, би било абсурдно да се иска от държавата да заплати почти 3,000,000 щатски долара –

сума, многократно по-висока от покупната цена на хотела – за двугодишното отстраняване на компанията от него.

5. Преценка на Съда

(а) Предварително становище

27. Съдът заявява, в самото начало, че неговата задача в настоящето дело се състои единствено в преценка за обема на щетите, претърпени от компанията – тъжител, във връзка с нарушенията на член 6 § 1 на Конвенцията и член 1 на Протокол № 1, установени в основното решение. Съдът, следователно не може да изрази мнение за това, дали компанията - тъжител е изпълнила своите задължения по приватизационния договор, чрез който е закупила хотела; наистина, това е предмет на спор, който трябва да се решава от българската съдебна система (виж параграф **Error! Reference source not found.** по-горе).

(б) Наличието на щета и нейните съставни елементи

28. Съдът отбелязва, че нарушение на член 6 § 1 е налице, в настоящето дело, състоящо се в невъзможността за компанията - тъжител да получи достъп до съд (виж параграфи 73-85 на основното решение). Това нарушение не е основание за даване на компенсация, защото няма каузална връзка между него и никоя от твърдяните материални щети: Съдът не може да спекулира, какъв би бил постигнатия финансов резултат на компанията, ако е можел да представи случая си пред съд (виж, измежду много други власти, *Tre Traktörer Ab срещу Швеция*, решение от 7 юли 1989 г., серия А № 159, стр. 25, § 66; и *Fredin срещу Швеция* (№ 1), решение от 18 февруари 1991 г., серия А № 192, стр. 20, § 65). В противовес на това, за нарушението на член 1 на Протокол № 1 не се изисква налагане на парично възмездяване, тъй като то се състои в незаконна, в смисъла на разпоредбата, намеса в собствеността на компанията - тъжител (виж параграф 99 на основното решение, а също и, *mutatis mutandis*, *Iatridis срещу Гърция* (справедливо обезщетение) [GC], № 31107/96, § 35, ЕСПЧ 2000-XI).

29. Съдът счита, че при обстоятелствата по настоящето дело, възмездяването трябва да постави компанията - тъжител в позиция, в която тя би била, ако не е настъпило нарушението (виж, *mutatis mutandis*, *Prodan срещу Молдова*, № 49806/99, § 70 *in fine*, ЕСПЧ 2004-III (извадки); *Popov срещу Молдова* (№ 1) (справедливо обезщетение), № 74153/01, § 9 *in fine*, 17 януари 2006 г.; и *Кирилова и други срещу България* (справедливо обезщетение), номера 42908/98, 44038/98, 44816/98 и 7319/02, § 23 *in fine*, 14 юни 2007г. Тъй като компанията е възстановила владението на своя хотел през октомври 1999 г., тя трябва да бъде компенсирана за щетите, претърпени през дву-годишния период, през който ѝ е бил отказван достъп до него (виж, *mutatis mutandis*, *Doğan и други срещу Турция* (справедливо обезщетение), №№ 8803-8811/02, 8813/02 и 8815-8819/02, § 48, 13 юли 2006г.).

30. Тази щета се състои, на първо място, във влошаване и загуба на хотелското имущество, в резултат от невъзможността на компанията да стопанисва хотела през това време. Щетата, на второ място, се състои в нереализирана печалба, пораде невъзможността на компанията да експлоатира хотела (виж, *mutatis mutandis*, *Doğan и други*, цитиран по-горе, §§ 52 и 54).

(в) Количествена оценка за обхвата на щетата

(i) Влошаване на състоянието на имуществото на компанията - тъжител

31. Съдът отбелязва, че ответното правителство не оспорва точността на оценката, представена от експертите на компанията - тъжител (271,393 лева за увредено имущество и 2,343.44 лева за изчезнало оборудване – виж параграфи **Error! Reference source not found.** и **Error! Reference source not found.** по-горе). Съдът, от своя страна, не вижда причина да се съмнява в тяхната точност. От друга страна, Съдът, като има предвид, че при покупката на хотела, компанията - тъжител е поела задължението да му направи ремонт (виж параграф 7 на основното решение и параграфи **Error! Reference source not found.** и **Error! Reference source not found.** по-горе), намира резонна тежест в аргумента на правителството, че състоянието на хотела по времето на неговото приватизиране е било далеч от идеалното, а в резултат от последвалото увреждане през периода 1997-99, това не се е отразило така сериозно на имуществото на компанията, както би станало, ако състоянието му е било безупречно. Съдът, следователно, счита, че това предположение трябва да има тежест при оценката си за обема на щетата върху имуществото на компанията. При липсата на информация в досието по делото за състоянието на хотела през 1997 г., тази оценка неизбежно включва известна степен предположение и трябва да се базира на принципите на безпристрастността. Следователно, Съдът, произнасяйки се справедливо и безпристрастно и превръщайки иска на компанията – тъжител в евро, присъжда по тази теза на обвинението 60,000, евро плюс дължимите изискуеми данъци.

(ii) Загубата на печалба от компанията - тъжител

42. Основният момент в спора по тази част на делото се отнася за точния размер на ползите, пропуснати от компанията - тъжител. Съгласно експертния доклад, представен от нея, те възлизат на 4,994,508 лева, докато експертният доклад, представен от ответното правителство ги изчислява на 1,296,000 лева.

43. Изправен пред разлика от такава величина, Съдът се опита да извлече от предоставените му материали, елементи, които да го доведат до информирано формулиране на оценка. Независимо от това, отчитайки разминаващите се доказателствени материали и липсата на по-надеждни данни, такива като приходните разчети на хотела за последователни години и приходни разчети за сравним инвентар за въпросния период, тази оценка, неизбежно ще включва и степен на предположение (виж *Doğan и други*, цитиран по-горе, § 51, цитирайки

Akdivar и други срещу Турция (член 50), решение от 1 април 1998 г., *Доклади на съдебни решения и определения* 1998-II, стр. 718, § 19; и *Selçuk и Asker срещу Турция*, решение от 24 април 1998 г., *Доклади* 1998-II, стр. 915, § 106; виж също *Menteş и други срещу Турция* (член 50), решение от 24 юли 1998 г., *Доклади* 1998-IV, стр. 1693, § 12 *in fine*).

44. Съдът отбелязва следното:

(а) Съгласява се със страните, че оценката на количеството нереализирани ползи трябва да се базира на приходите от хотела, определени като обща разлика между неговите приходи и разходи по времето на “периода на щетата”. В тази връзка, отбелязва, че методът, използван от експертите на ответното правителство – изчисление на общата сума, само на базата на месеците, през които хотелът е щял да бъде, по тяхно виждане, в равновесно състояние без загуби – изглежда непълен. Трябва да се отчитат също и месеците, през които хотелът би генерирал и нетни загуби.

(б) “Периодът на щетата” е започнал на 6 октомври 1997 г., когато компанията е била отстранена от хотела (виж параграф 16 на основното решение), и е завършил на 13 октомври 1999 г., когато компанията си е възвърнала владението. Следващият период от време, през който компанията е ремонтирала хотела, не трябва да се отчита, или трябва да се взема предвид само частично. Това е, защото компанията, и без това, ще е трябвало да предприеме сродни (макар и, спорно е, по-малко обемни, неизбежни ремонти – виж параграф **Error! Reference source not found.** Наистина, както вече беше отбелязано, изглежда, че състоянието на хотела, по времето на приватизирането му през 1997 г., е било далеч от перфектно. Явно, по тази причина, едно от задълженията на компанията по приватизационния договор е било да се направят значителни инвестиции в хотела (виж параграфи 7 и 20 на основното съдебно решение).

(в) Постъпленията от хотелските стаи трябва да се основават на действителните цени, които компанията - тъжител е можела да предложи на клиентите си през “периода на щетата”. Съдът счита че, с оглед на икономическите реалности в страната, е нереалистично да се приема, че тези цени биха били равностойни на сегашните цени валидни за хотела, както предлагат експертите на ответното правителство, или даже по-високи, както се внушава от експертите на компанията - тъжител (виж параграфи **Error! Reference source not found.** и **Error! Reference source not found.** по-горе). Съдът, съответно не може да приеме тези цифри за адекватна база за изчисление на приходите, които биха се получили от хотелските стаи (виж, *mutatis mutandis*, *Loizidou срещу Турция* (член 50), решение от 29 юли 1998, *Доклади* 1998-IV, стр. 1817, §§ 32 и 33 *in fine*).

(г) Оценките на страните за очакваните приходи, които биха се получили от ресторанта, бара и магазина, разположени в сградата на хотела, до голяма степен, съвпадат (виж параграфи **Error! Reference source not found.** и **Error! Reference source not found.** по-горе). Съдът, от своя страна, не вижда причина да се съмнява, че те са коректни.

(д) Експертите на компанията – тъжител казват, че предполагаемата заетост на хотела за въпросния период е била 60%. Обаче, те не обясняват базата за това изчисление. Експертите на ответното правителство твърдят, че процентът на заетостта трябва да е бил 40% през първата година и 50% през втората година. Тяхната оценка се базира на заетостта в подобни хотели в София през периода. Съдът, следователно, я намира за по-правдоподобна. Обаче, той не може да се съгласи с предположението на експертите на ответното правителство, че заетостта на хотела е щяла да се намали с още 60% през първите шест месеца на първата година, поради ремонти. Ако Съдът приеме това предположение, това, според фактора “ремонти”, би довело до двойна тежест, тъй като компанията - тъжител действително е извършила ремонтите след повторното влизане във владение на хотела през октомври 1999 г. Периодът на тези ремонти, през който хотелът явно е бил напълно затворен и поради това не е имал приходи, не е напълно взет в предвид за целите на компенсиранието (виж (б) по-горе).

(е) Страните имат големи различия в оценките си на разходите за функционирането на хотела. Без да изразява определено становище за специфичните суми, изложени от всяка от тях, Съдът отбелязва, че оценката на компанията - тъжител, в която фигурират само от четиринадесет до седемнадесет души общ персонал (с изключение на от шест до девет души поддържащ персонал и три администратора, за хотел със сто и четиридесет и осем стаи), изглежда нереалистична, особено като се има предвид, че по приватизационния договор, компанията е поела ангажимент да създаде четиридесет и пет работни места.

(ж) Печалбата на компанията - тъжител би била предмет на данъчно облагане (виж, *mutatis mutandis*, делото *Prodan*, цитирано по-горе, § 74; делото *Попов* (№ 1), цитирано по-горе, § 13; *Radanović срещу Хърватска*, № 9056/02, § 65, 21 декември 2006 г.; и *Кирилова и други*, цитирано по-горе, § 31). Нито експертите на компанията - тъжител, нито експертите на ответното правителство са отбелязали този фактор в своите оценки.

(з) Печалбите, които компанията - тъжител би извлекла биха се натрупали през 1997-99 г. Това означава, че те трябва да бъдат актуализирани за да се отчете инфлацията (виж, *mutatis mutandis*, *Almeida Garrett, Mascarenhas Falcão и други срещу Португалия* (справедливо обезщетение), №№ 29813/96 и 30229/96, §§ 22 и 23, 10 април 2001 г.).

45. След като отбеляза релевантните фактори и различните пропуски в методите за изчисление на страните, Съдът стига до заключението, че при обстоятелствата по делото, трябва да направи обща оценка на тези фактори (виж, *mutatis mutandis*, *Sporrong and Lönnroth срещу Швеция* (член 50), решение от 18 декември 1984 г., серия А № 88, стр. 14, § 31). Следователно, произнасяйки се по справедливост, както се изисква от член 41 на Конвенцията, Съдът счита, че компанията - тъжител трябва да получи обезщетение за нереализирана печалба, оценена на 300,000 евро, плюс евентуално дължимите данъци.

В. Разходи

46. Съдът отбелязва, че в основното си решение, е отложил произнасянето си по въпроса за приложението на член 41 на Конвенцията, по отношение на направените разходи за експертните доклади и техния превод (виж параграф 110 на основното решение).

47. Компанията - тъжител поднови своя иск за направените разходи за изготвяне и превод на експертните доклади, които тя е представила в процеса на делото, водещи до основното решение, а именно 2,000 щатски долара за експертните доклади и 180 щатски долара и 240 български лева за превода им на английски език (виж параграф 107 (ii) както и (iii) на основното съдебно решение). Тя няма допълнителни иски по отношение на съдебните процедури по член 41.

48. Ответното правителство не направи коментар в това отношение.

49. Съобразно установената съдебна практика на Съда, разходите няма да бъдат възмездявани по член 41, освен ако не се установи, че те са направени действително и по необходимост и имат основателно отношение към общата калкулирана сума (виж, измежду много други власти, *Iatridis*, цитирано по-горе, § 54). В настоящия случай, като се отдаде внимание на предоставената информация и горните критерии, Съдът присъжда в полза на компанията - тъжител 1,500 евро, плюс евентуално дължимите данъци.

С. Лихва за просрочие

50. Съдът счита за уместно лихвата за просрочие да се базира на пределната ставка за отпускане на заеми на Европейската централна банка, към която трябва да се добавят три процентни пункта.

С ТЕЗИ МОТИВИ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. Постановява

(а) Държавата – ответник да заплати на компанията - тъжител, в рамките на три месеца, от датата на финализиране на това съдебно решение, съгласно член 44 § 2 на Конвенцията, следните суми:

- (i) 60,000 евро (шестдесет хиляди евро) за нанесените щети върху собствеността на компанията - тъжител;
- (ii) 300,000 (триста хиляди евро) по отношение на нереализираните печалби;
- (iii) 1,500 (хиляда и петстотин евро) по отношение на направените разходи;
- (iv) всички евентуално дължими данъци върху горните суми;

(б) че, след изтичане на по-горе упоменатия срок от три месеца до уреждането на сумите, ще тече проста лихва върху тях, платима по

пределната ставка за отпускане на заеми на Европейската централна банка, през периода за просрочие плюс три процентни пункта;

2. *Отхвърля* останалата част от иска на компанията – тъжител за справедливо обезщетение.

Съставено на английски език, и оповестено на страните чрез писмено уведомление на 10 януари 2008 г., съгласно Правило 77 §§ 2 и 3 на Правилата на Съда.

Клаудия Вестердиик
Съдебен секретар

ПЕЕР ЛОРЕНЦЕН
Председател